

TWEEDE EUROPEES THEATERFESTIVAL TE ANTWERPEN

Vorig jaar organiseerde het Theater Ivonne Lex in Antwerpen het eerste Europees theaterfestival. Bij de tweede editie die in mei 1992 plaats had in Teater Het Klokhuis werd het duidelijk dat het festival organisatorisch en structureel steviger uitgebouwd was en dat het zich inhoudelijk en artistiek ook sterker profileerde. Een Europees theatergebeuren met deelnemers uit negen landen is voor een klein en karig gesubsidieerd gezelschap als T.I.L. een zware opgave. Daarom werd een v.z.w. opgericht die apart van maar wel in samenwerking met T.I.L. kan opereren. Inhoudelijk streefden voorzitter Catrien Hermans en haar medewerkers ernaar vooral eigentijdse produkties te brengen die sterk zouden aansluiten bij het patrimonium of de traditie van het land van herkomst. Zo was Duitsland vertegenwoordigd door Büchners *Woyzeck*, Italië door een commedia dell'arte-voorstelling en Spanje door een stuk over Columbus.

Het festival ging van start met een boeiende voorstelling van *Woyzeck* door Theater '89 uit het vroegere Oost-Berlijn. Deze voorstelling in Antwerpen door de voormalige Oost-Berlijners van een stuk dat tot voor kort bij hen verboden was, had een haast symbolisch karakter voor de nieuwe politieke situatie.

De nogal enge scène van het Klokhuis, veeleer afgestemd op kleinschalig kamertoneel, vormde geen echt probleem voor de *Woyzeck*-opvoering geregisseerd door Hans-Joachim Frank. Het decor, bestaande uit metalen rasters, was wellicht afgestemd op de suggestie van het zowel fysiek als mentaal ingekapseld, opgesloten zijn van de hoofdfiguren. Ook de nauwe scène, die weinig beweeglijkheid toeliet, droeg daartoe bij.

Met zeer eenvoudige middelen — vooral een intens gebruik van het licht, gaande van een fel, wit licht tot schemertoestanden, en een melancholisch klinkende muziek — werd een sfeer gecreëerd die herinnerde aan de films van R.W. Fassbinder. Op die manier werd het probleem van de fragmentarische structuur van *Woyzeck* enigszins opgelost. De toeschouwer kreeg een filmisch verlopende montage van treffende beelden — vaak expressionistisch aandoende composities — te zien.

Binnen dat stijlverband werd ook sterk geacteerd, met name door Eberhard Kirchberg (*Woyzeck*) die b.v. in de scène waarin hij het bloed van zijn jasje

probeert te wissen een tragische allure bereikte die herinnerde aan de waanzincène van Lady Macbeth.

Regisseur Frank streefde er niet naar een bepaalde interpretatie op te dringen. De melancholische, expressionistische toetsen suggereerden een maatschappij die het individu aan banden legt. Maar ook absurdistische elementen werden moeiteloos in het geheel geïntegreerd.

Het was ook interessant dat het festival nog eens de gelegenheid bood een Italiaanse commedia dell'arte-voorstelling te zien. La Compagnia Stabile del Teatro a l'Avogaria uit Venetië presenteerde namelijk het bekende stuk *Il Ventaglio (De Waaier)* van Goldoni.

Hoewel deze Compagnia naar verluidt gespecialiseerd is in de commedia dell'arte, was dit naar mijn gevoel een vrij matte voorstelling die authenticiteit en de oorspronkelijke levendigheid en virtuositeit van de commedia miste.

Engeland was op het Festival vertegenwoordigd door het Mime Theatre Project. In een regie van Toby Sedgvick speelden deze acteurs in een sterk visuele en filmische stijl alle rollen uit *The Three Musketeers*. Het Strines Theatre bracht *Routes to Freedom* naar Edith Bones verhaal over haar jarenlange gevangenschap in Boedapest.

Cristobal Colon door het Spaanse Teatro Estable de Granada was een kleurrijk en sterk geacteerd spektakel waarin auteur en regisseur Fernando Cobos de oude Columbus laat terugblikken op zijn leven.

In de Franse bijdrage van Le 18 Théâtre confronteert Bernard Djaoui de theateropvatting van Denis Diderot voor wie de echte acteur zijn gevoelens kan en moet verbergen met die van Louis Jouvet die meent dat het theater "un acte d'amour" is. Het Luxemburgse Théâtre des Capucins speelde *Hommage à Havel* bestaande uit Samuel Becketts *Catastrophe* en Vaclav Havels *Audience*. Uit Portugal presenteerde het Atelier de Teatro een enscenering van Fernando Pessoa's gedicht *Ode Maritima*.

De Nederlandse Gebroeders Flint tenslotte — een gezelschap gespecialiseerd in straattoneel — brachten een muziekprogramma rond de dichter Slauerhoff.

Het Europees theaterfestival legt zich niet toe op "grensverleggend" of innovèrend theater maar biedt wel een zeer gevarieerde en interessante staalkaart van wat er leeft in het theater van de ons omringende landen.

J.V.